

Sundhedsministeriet

Enhed: SOA  
Sagsbeh.: DEPLAUB  
Koordineret med:  
Sagsnr.: 2104328  
Dok. nr.: 1657890  
Dato: 26-03-2021

## TALEPAPIR

Det talte ord gælder  
Torsdag 25. marts 2021, kl. 10-11, lokale 2-133  
Børne- og Undervisningsudvalget, Folketinget

### Samrådsspørgsmål S

Ministeren bedes redegøre for, hvorfor regeringen ikke har bedt den ekspertgruppe, som har regnet på hvordan coronasmitten vil udvikle sig, hvis man åbner op for forskellige dele af samfundet, om også at regne på, hvad det vil betyde for udviklingen i coronasmitten at åbne for, at elever i 5. til 8. klasse kan komme tilbage i skole.

(Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lotte Rod (RV) d. 26. februar 2021.)

Tak for spørgsmålet.

Som det også er spørgeren bekendt, er der siden spørgsmålet blev stillet lavet politiske aftaler om genåbning – også genåbning af skoleklasserne – og der har været løbende aftaler.

Med *implementering af politisk forståelse af 24. februar om genåbning* blev det iværksat, at 5. til 8. klasse fra den 15. marts vil kunne møde til udendørs undervisning én gang om ugen. Det er det, som sker nu.

Så skete der det i mandags, hvilket jeg synes er glædeligt, at et stort og bredt flertal i Folketinget, 9 ud af 10 partier tog ansvar, og indgik en *rammeaftale om plan for genåbning Danmark*. og herunder var noget af det første man satte ind netop 5.-8. klasse, som kan møde i skole hver anden uge fra efter påske.

Jeg vil sige tak til aftalepartierne for den fælles aftale – det mener jeg er et meget godt udgangspunkt for den videre genåbning af Danmark.

Jeg tror ikke, at der er nogle politiske partier, der ikke er enig i, at alle børn skal i skole så hurtigt som overhovedet muligt, og ville ønske, at de kunne have været i skole under hele pandemien.

Men for at sikre en genåbning, som ikke satte kontrollen med epidemien over styr, var det nødvendigt med gradvise og kontrollerede genåbninger af samfundet herunder også for skoler og uddannelsesinstitutioner. Jeg synes, at vi med det sted, som vi er i epidemien i Danmark nu, så er vi et sted, hvor det er meget få lande i Europa, jeg ville bytte med. Der er mange lande omkring os i Europa, som lukker helt eller delvist ned. Nogle lande har åbnet op alt for dramatisk og hurtigt og er nødt til at lukke ned igen hurtigt. Der er vi ikke i Danmark på nuværende tidspunkt, og det skal vi arbejde på at fortsætte med. Det handler hele tiden om at åbne så meget op som overhovedet muligt, men gøre det i en takt, hvor vi ikke bringer epidemikontrollen ud af kraft.

Jeg forstår, at baggrunden for samrådsspørgsmålet er genåbningen af samfundet pr. 1. marts, som blev meldt ud den 22. februar. Den skete med afsæt i den fælles forståelse mellem regeringen, SF, Radikale Venstre og Enhedslisten om de næste skridt for en gradvis og ansvarlig genåbning af Danmark. Det handler om det faglige grundlag - beregningerne - bag den fase af genåbningen.

For at forklare det, er jeg nødt til at skrue tiden lidt længere tilbage.

Den Faglige Referencegruppe tilknyttet det national COVID-varslingsystem er en samling af eksperter inden for medicin, epidemiologi, økonomi og samfundsforhold. Nogle gange, når man følger den offentlige debat, skulle man tro, at vi kun spørger Statens Serum Institut eller kun epidemiologer. Men hvad ved de om kulturliv, uddannelse eller om at være ung i Danmark. Det ved de nu en del om. Men derudover spørger vi også eksperter på økonomi, samfundsforhold og andre dele af vores samfund. Og de er med i Den Faglige Referencegruppe og de blev i januar anmodet om:

*”at bidrage med vurderinger til i hvilken rækkefølge, det er klogest at udfase tiltag, når smittesituationen muliggør det”*

Der kom en rapport i januar måned som blandt andet indeholdt en prioritering af, i hvilken rækkefølge Referencegruppen samlet vurderede, at tiltag kan lempes. De har delt samfundet op i forskellige sektorer ’undervisning’, ’erhverv og arbejdspladser’, ’kultur og idræt’ samt ’forsamlinger’.

Den rapport blev drøftet med Folketingets partier, og der var et møde, som jeg var vært for med eksperterne og Folketingets partiledere om rapporten. Jeg tror ikke, at formålet var, for nogle af partierne eller regeringen, at sige, at det ikke er et politisk ansvar i sidste ende. Men formålet var at sige, om vi kan blive kloge på - ved at spørge eksperterne - om i hvilken rækkefølge og prioritering, vi bør genåbne samfundet.

Det fremgår af deres rapport, at:

*”Referencegruppen har vurderet, i hvilken rækkefølge tiltagene kan lempes inden for hvert område”*

Inden for hvert område ’undervisning’, ’erhverv og arbejdspladser’, ’kultur og idræt’ og ’forsamlinger’ har de vurderet i hvilken rækkefølge, at tiltagene kan lempes.

Jeg så en avis skrev, at det er deres ansvar. Det er det ikke. Det er det politiske ansvar, som vi løfter som regering sammen med de aftalepartier, der har indgået aftalen. Men vi er selvfølgelig blevet inspireret, har læst denne rapport og gået frem ud fra den.

I prioriteringen inden for området undervisning er 0. til 4. klasse placeret øverst. Det er også dem, som fik åbnet først. Det var det logiske skridt. Dernæst kommer afgangsklasser, der ligger nr. 2 i undervisningskategorien, og dernæst kommer 5. til 8. klasse. Det er den rækkefølge eksperterne har sat det område ind i.

Det er altså referencegruppens vurdering, at lempelserne inden for uddannelsesområdet skal ske i rækkefølgen: Først 0. til 4. klasse, dernæst afgangsklasser og dernæst 5. til 8. klasse indenfor ’undervisning’.

Det er vigtigt at sige, at eksperterne ikke har sagt, at ’undervisning’ er vigtigere end ’kultur og idræt’ eller ’kultur og idræt’ er vigtigere end ’erhverv og arbejdspladser’. De har ikke truffet beslutning mellem de fire områder. Men inden for hvert område har de lavet en rækkefølge.

Beregningerne for genåbning i slutningen af februar blev bestilt af den daværende Indsatsgruppe, herunder af sundhedsmyndighederne. Indsatsgruppen valgte at bestille beregninger for de lempelser i referencegruppens prioriteringer, som var placeret først i hvert af områderne.

På undervisningsområdet betød det konkret, at der blev set på afgangsklasserne, da de er placeret over 5. til 8. klasse i prioriteringen fra referencegruppen.

Så er spørgsmålet: Hvorfor valgte indsatsgruppen så ikke at bestille beregninger af en åbning, som både omfattede afgangsklasser og 5.-8. klasse på det tidspunkt? Hvis man skal have et svar på det, så er man nødt til at huske tilbage til situationen på det tidspunkt.

Ekspertgruppens første beregninger i starten af februar havde vist, at smitten ville stige meget, hvis der blev åbnet for mange områder på en gang. I dag har vi to helt afgørende elementer, når vi ser på genåbningsberegninger: Det ene er sæsoneffekt, altså foråret, hvor det bliver varmere og folk er mere ude, hvor man smitter mindre. Det andet er vaccination, som også er med til at sørge for, at der er mindre sygdom og smitsomhed. Sæsoneffekt er selvfølgelig ikke trådt i kraft i starten af februar måned, og vi havde vaccineret meget få i forhold til, hvad vi har nu og vil komme til at få senere hen. Så det er den situation, der var tilbage i starten af februar måned.

De første beregninger havde vist, at smitten ville stige meget, hvis der blev åbnet for mange områder på en gang.

Jeg kan selv huske, at der var kritik af det i medierne – hvorfor har man kun regnet på et stort scenarie, og hvorfor har man ikke regnet på nogle mindre scenarier. Var det for at skræmme folk var der nogle, der mente. Det var det selvfølgelig ikke, men for at sammenligne 0.-4. klasse med noget andet.

Den faglige referencegruppe havde også anbefalet, at man gik gradvist til værks med genåbning i lyset af situationen med fremvæksten af B.1.1.7.

I det lys havde Indsatsgruppen bestilt beregninger af nogle genåbninger, der var mindre, frem for nogle større genåbninger. Sådanne beregninger er kompliceret og tager noget tid at lave. Det er vores dygtigste eksperter, som sidder på forskellige universiteter regner på det. Det ville være ærgerligt, hvis de viste en beregning, som var for stor, og der ikke var mulighed for at åbne noget overhovedet. Derfor var opgaven at finde ud af, om vi kan gøre noget, der rent faktisk kan lade sig gøre.

En beregning, som omfattede en åbning af hele folkeskoleområdet, blev af Indsatsgruppen – herunder sundhedsmyndighederne - ikke vurderet relevant på det tidspunkt. Det var nødvendigt at gå gradvist til værks var deres vurdering.

Det var således også Indsatsgruppens – herunder sundhedsmyndighedernes - vurdering, at vi med åbningen pr. 1. marts 2021 på uddannelsesområdet for afgangsklasser i udvalgte landsdele gik så langt, som de vurderede forsvarligt.

Der skal man også huske tilbage på, at det kun var i Nordjylland, dele af Vestjylland og på Bornholm, at vi åbnede for afgangsklasserne. Det har vi udrullet til resten af Danmark, efterhånden som foråret er kommet tættere på, og vaccinerne er givet samt smitten er nede på niveauet, hvor vi gerne vil have den.

Forud for de netop afsluttede forhandlinger om yderligere genåbning er der blevet udarbejdet beregninger eller kvalitative vurderinger vedrørende samtlige af de mulige områder i Referencegruppens prioritering, som der endnu ikke var omfattet af en åbning. Det inkluderer selvfølgelig også 5. til 8. klasse. Men der skal man huske på, at udover at vi er et andet sted nu, er det også en langsigtet plan, der kigger flere måneder frem.

Konkret for 5. til 8. klasse har Ekspertgruppen lavet beregninger af effekten ved en genåbning med forskellig fremmøde. Disse beregninger er delt med Folketingets partiledere i forbindelse med forhandlingerne. Og de er offentliggjort fra Statens Serum Instituts side.

Det dannede grobund for den brede politiske aftale. Det betyder, at vi får 5.-8. klasse tilbage i skole hver anden uge. Jeg anerkender til fulde, at det er hårdt og har været hårdt for børn og unge under en pandemi at gå i skole hjemmefra. Det vil sige ikke gå i skole, men være på skærm i skolen og ikke være sammen med klassekammerater og venner i frikvartererne, ikke at se læreren og ikke blive set af det pædagogiske personale.

Jeg synes, at det er imponerende, hvor flot lærerne, pædagogerne og også børn og unge har arbejdet på at få det bedste ud af en meget, meget svær situation. Og jeg synes det har været rørende at se, hvor kreativt man har arbejdet for at finde nye måder at få undervisningen til at fungere på i en meget svær hverdag, hvor alt har været vendt på hovedet.

Når man på den måde vender ting på hovedet, vil der være nogle, som klarer sig temmelig godt, nogle klarer sig svingende og nogle, som virkelig har det svært i situationen. Så derfor er det vigtigt, at vi i vores videre arbejde har fokus på at få håndteret og samlet op på de børn, som virkelig har fået det svært. Det kan være fagligt, det kan være socialt eller det kan være en kombination af de to ting.

Til sidst vil jeg gerne sige tak til aftalepartierne bag rammeaftalen. Jeg mener, at det er godt for et demokratisk land, at der er en bred aftale om så vigtig en del. For vi kan forhandle med hinanden, men vi kan ikke forhandle med en epidemi. Smittetallene er der og de giver sig ikke, og derfor er det vigtigt og godt, at der er en bred politisk aftale. Det tror jeg også, er vigtigt for befolkningens forståelse for og opbakning til vores restriktioner.

Med det ord vil jeg blot sige, at nu er foråret på vej og vaccineudrulningen går fremad. Selvom mange lande lukker ned, så har vi i Danmark en plan for faktisk at lukke mere op, og det er jo kun glædeligt.